Sygn. akt I ACz 1152/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Adam Jewgraf (spr.)
Sędzia SA: Sędzia SA:	Ewa Głowacka Sławomir Jurkwoicz

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2013 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z powództwa: ***Gminy W.***

przeciwko: ***Bankowi Spółdzielczemu w T.***

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek zażalenia strony pozwanej

na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 5 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C 463/13

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie i w tym zakresie sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy we Wrocławiu udzielił powodowej Gminie zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w Z. – R. N. w sprawie KM 4094/12, oraz zakazanie pozwanemu wszczęcia postępowania egzekucyjnego na podstawie wyroku finalnego jednego arbitra wydanego we W. w dniu 21 maja 2012 r. w sprawie I CC 17898/GZ.

W ocenie Sądu strona powodowa uprawdopodobniła dochodzone roszczenie oparte na dokonanym potrąceniu z wierzytelności strony pozwanej, należności z tytułu kar umownych.

Z przedłożonych dokumentów, z szczególności z umowy – kontraktu 06.10.2008 r., protokołu z (...), wynikało że stronie powodowej przysługiwało prawo do naliczania kar umownych (klauzula 47.1b), oraz że naliczenie tychże kar było uzasadnione wobec stwierdzenia usterek w wykonaniu prac przez poprzednika prawnego strony pozwanej. Uprawdopodobniony został także interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia gdyż brak zabezpieczenia mógłby doprowadzić do przymusowego wyegzekwowania kwoty wynikającej z wyroku sądu arbitrażowego mimo, iż roszczenie

pozwanego – na skutek dokonanego potrącenia – wygasło i do nie przerwania umowy przelewu już nie istniało (art. 730^1 § 1 i 2 k.p.c.).

Powyższe postanowienie zaskarżyła zażaleniem strona pozwana wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie wniosku strony powodowej o udzielenie zabezpieczenia.

W złożonej, w terminie późniejszym, odpowiedzi na pozew strona pozwana dodatkowo zakwestionowała istnienie wierzytelności strony powodowej z tytułu kar umownych, a nadto zgłosiła zarzut zapisu na sąd polubowny, który łączył stronę powodową z poprzednikiem prawnym strony pozwanej (cedentem), wedle którego to zapisu wszelkie spory pomiędzy stronami mogły być rozstrzygane przed wskazanym w umowie sądem arbitrażowym. W tym zakresie odniosła się również do sprawy zawisłej pomiędzy stroną powodową a S. B. o pozbawienie wykonalności wyroku finalnego jednego arbitra z dnia 21.05.2012 r. sygn. akt I CC 17898/GZ, z którego to wyroku wierzytelność, w drodze umowy przelewu, zbyta została na rzecz strony pozwanej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 1165 § 1 k.p.c. w razie wniesienia do sądu sprawy dotyczącej sporu objętego zapisem na sąd polubowny, sąd odrzuca pozew, jeżeli pozwany podniósł zarzut zapisu na sąd polubowny przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Przepis art. 1165 § 1 k.p.c. nie znajduje zastosowania w sytuacji nieważności lub bezskuteczności zapisu na sąd polubowny, jak również wówczas, gdy zapis na sąd polubowny był niewykonalny lub gdy utracił moc. Dodać też należy, że ocena zasadności zarzutu dotyczącego zapisu na sąd polubowny powinna co do zasady dotyczyć roszczenia w formie przedstawianej przez powoda (roszczenia procesowego). Wykładnia art. 1165 § 1 k.p.c. wskazującego, że zapis na sąd polubowny obejmuje nie tylko spory wprost objęte zapisem na sąd polubowny, ale również sprawy dotyczące takich sporów, nakazuje przy tym przyjąć, że niedopuszczalność rozpoznania sprawy przez sąd powszechny, wynikająca z wiążącego zapisu na Sąd polubowny, ma miejsce także wtedy, gdy rozstrzygnięcie sprawy przedstawionej pod osąd sądu powszechnego nie jest możliwe bez rozstrzygnięcia sporu objętego zapisem na sąd polubowny.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy, udzielając zabezpieczenia roszczenia opozycyjnego strony pozwanej, opartego na podstawie dokonania potrącenia z wierzytelności wynikająca z wyroku finalnego jednego arbitra należności z tytułu kar umownych za nieterminowe usunięcie wad przedmiotu umowy, nie czynił ustaleń w zakresie istnienia zapisu na sąd polubowny, albowiem czynić nie mógł, wobec podniesienia tegoż zarzuty przez stronę pozwaną w odpowiedzi na pozew, która złożona została dopiero po wydaniu zaskarżonego postanowienia.

W tej sytuacji prawidłowe rozstrzygnięcie wniosku o udzielenie zabezpieczenia poprzedzać musi rozpoznanie przez Sąd I instancji podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu zapisu na sąd polubowny. Dokonane ono winno być z uwzględnieniem roszczenia procesowego przedstawionego przez stronę powodową jak i ustalenia przedmiotu zapisu na sąd polubowny, który winien dostatecznie identyfikować stosunek prawny podlegający przekazaniu do rozpoznania przez sąd polubowny. Określenie jedynie, że jest to stosunek prawny wynikający z umowy zawartej pomiędzy stroną powodową a cedentem – na co powołuje się ogólnie strona pozwana - jest niewystarczający, gdyż pozostawia dowolność w ocenie przedmiotu zapisu. Zarówno w aktach rozpoznawanej sprawy, jak i w aktach sprawy I C 980/12 Sądu Okręgowego we Wrocławiu, przywołanym przez stronę pozwaną, znajdują się odpisy umowy z dnia 16.10.2008 r. w przedmiocie rozbudowy osiedlowej sieci kanalizacyjnej (...), oznaczonej nr (...)-03.2.2. Warunki ogólne kontraktu zawierają klauzulę oznaczoną nr 67.3 i tytułem Arbitraż. Klauzula owa zawiera zapis, że wszelkie spory w odniesieniu do których decyzja Inżyniera jeżeli była, nie stała się ostateczna i wiążąca zgodnie z klauzulą 67.1 oraz polubowne porozumienie nie zostało osiągnięte w terminie wymienionym w klauzuli 67.2 – powinny być ostatecznie rozstrzygnięte według Reguł Pojednania i Arbitrażu Międzyrządowej Izby Handlowej przez jednego arbitra powołanego zgodnie z tymi Regułami.

Pomijając okoliczność, że w postanowieniach warunków kontraktu brak jest zapisu klauzul 67.1 i 67.2, do których klauzula 67.3 odsyła, zauważyć należy, że zawarty w klauzuli 67.3 zapis na sąd polubowny – przy uwzględnieniu

wyłącznie jego literalnego brzmienia – jak się wydaje nie precyzuje w sposób co najmniej dostateczny w jakim zakresie rzeczywistym strony przekazały ewentualne sprawy z umowy do rozpoznania przez sąd arbitrażowy. Trudno bowiem wyprowadzić z treści owego zapisu (w tym przy wzięciu pod uwagę obowiązków i uprawnień Inżyniera – klauzula nr 2.1 kontraktu) czy dotyczyć miał on „wszelkich" sporów wynikłych na tle łączącej strony umowy, ani też by wprost obejmował spory wynikłe na tle naliczania kar umownych z tytułu nienależytego wykonania umowy. Wydaje się zatem, iż niezbędnym będzie tutaj dokonanie odpowiedniej wykładni klauzuli 67.3 warunków szczególnych kontraktu, przy uwzględnieniu dowodów zaoferowanych przez strony oraz ewentualnie reguł z art. 65 k.c., dla właściwego ustalenia przedmiotu sporu lub stosunku prawnego, z którego spory poddane zostały przez stronę powodową i cedenta (poprzednika prawnego pozwanego) pod rozstrzygnięcie sądu polubownego. Uczyni to możliwym ustosunkowanie się do podnoszonego przez stronę pozwana przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, zarzutu zapisu na sąd polubowny, a ewentualnie w dalszej kolejności, jeżeli zajdzie taka potrzeba, ocenę zasadności wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Z omówionych przyczyn koniecznym było uchylenie zaskarżonego postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu dom ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c i 13 § 2 k.p.c.).

KR